

Uw afval verdient beter

OPINIE INWONERS PAPENDRECHT OVER VERANDERING IN AFVALINZAMELING

Inhoud

1. Conclusies
2. Opinie over afvalscheiding
3. Voorkeur bewoners laagbouw
4. Voorkeur bewoners hoogbouw
5. Eigen ideeën over afvalscheiding

Bijlagen

De gemeente Papendrecht heeft het Onderzoekcentrum Drechtsteden gevraagd om een enquête te houden naar voorkeuren van inwoners van Papendrecht voor een nieuwe manier van afval inzamelen. Zodat de gemeente rekening kan houden met de voorkeuren van inwoners bij de keuze voor een nieuw systeem. Het OCD heeft hiervoor vragen uitgezet via het Bewonerspanel Papendrecht. Daarnaast zijn inwoners via de media opgeroepen om via de gemeentelijke website mee te doen aan dit onderzoek. De resultaten van het onderzoek leest u in deze factsheet.

Van de 629 deelnemers aan het bewonerspanel reageerden er 344, een respons van 55%. Daarnaast vulden bijna 400 mensen via de website www.papendrecht.nl de vragen in. In de responsgroep zijn jongeren en bewoners van hoogbouw wat ondervertegenwoordigd. Echter, na weging naar wijk en leeftijd is het onderzoek representatief voor heel Papendrecht. Wel dient bij het gebruik van de percentages rekening worden gehouden met betrouwbaarheidsmarges. In dit onderzoek liggen deze marges tussen de plus of min 3 tot 5%.

Achtergrond van het onderzoek

In het kader van het leveren van een bijdrage aan de circulaire economie heeft de gemeente Papendrecht een plan opgesteld om de afvalinzameling vanaf 2017 anders te gaan organiseren. Tot nu toe was de afvalinzameling vooral gericht op restafval. Nadeel daarvan is dat er bruikbare grondstoffen verloren gaan bij de verbranding. De gemeente Papendrecht wil daarom het gescheiden afval aanbieden stimuleren onder haar inwoners en wil vanaf 2017 het zogenaamde 'omgekeerd inzamelen' introduceren.

Dit betekent dat de aandacht vooral uitgaat naar het inzamelen van afval dat als grondstoffen hergebruikt en gerecycled kan worden (o.a. gft, plastic, papier en drankenkartons). De service voor het aanbieden van dit soort afval gaat omhoog. Het aanbieden van restafval wordt juist ontmoedigd (bijvoorbeeld door inwoners hun restafval niet meer thuis in de 'grijze bak' te laten gooien, maar dit alleen nog aan te kunnen bieden op centrale plekken met ondergrondse verzamelcontainers).

We beantwoorden drie onderzoeksvragen:

- Willen inwoners meer doen aan afvalscheiding?
- Hoe ligt de voorkeur voor de vier nieuwe mogelijke systemen van afvalinzameling en wat zijn de redenen daarvoor?
- Welke eigen ideeën hebben inwoners om afvalscheiding te bevorderen?

In het onderzoek onderscheiden we vier nieuwe mogelijkheden voor afvalinzameling:

- 3 containers aan huis (restafval naar centraal punt brengen) + huidige afvalstoffenheffing;
- 4 containers aan huis (restafval 1x per vier weken opgehaald) + huidige afvalstoffenheffing;
- 3 containers + de vervuiler betaalt (diftar);
- 4 containers + de vervuiler betaalt (diftar).

Er is in het huidige en in de nieuwe systemen een onderscheid tussen de inzameling bij hoogbouw en laagbouw. In de bijlage wordt dit volledig beschreven. Kort gezegd krijgen

bewoners van **laagbouw** 3 of 4 containers in hun tuin. GFT en plastic wordt eens per twee weken opgehaald. Papier eens in de vier weken. Bij 4 containers wordt ook restafval eens in de vier weken opgehaald. Bij 3 containers brengt men dit weg naar een verzamelcontainer in de buurt (op maximaal 200 meter afstand). Bewoners van **hoogbouw** krijgen drie of vier containers naast de flat/portiek/appartement. Bij 3 containers brengt men restafval (verder) weg naar een verzamelcontainer in de buurt (op maximaal 200 meter afstand).

Daarnaast is het de vraag of er draagvlak is voor de invoering van het principe 'de vervuiler betaalt' in vergelijking tot het huidige systeem van afvalstoffenheffing met voor iedereen een zelfde tarief.

1 Conclusies

Opinie over afvalscheiding

1. De inwoners van Papendrecht vinden afvalscheiding een taak voor inwoners. De meerderheid ziet er ook het nut van in en staat positief tegen afvalscheiding. Ruim een derde van de inwoners ziet voor zichzelf mogelijkheden om (nog) meer afval te kunnen scheiden. Dit aandeel is onder bewoners van hoogbouw nog iets hoger (43%).

Voorkeuren

2. Het principe de vervuiler betaalt kan niet op een hoog draagvlak rekenen. De meerderheid van de bewoners geeft de voorkeur aan de huidige afvalstoffenheffing met voor iedereen een zelfde tarief.

Voorkeur voor systeem bij laagbouw anders dan bij hoogbouw

3. Onder bewoners van laagbouw is de voorkeur voor een systeem met 3 containers iets groter dan een systeem met 4 containers.
4. Bewoners van hoogbouw geven duidelijk de voorkeur aan 4 containers naast de flat.

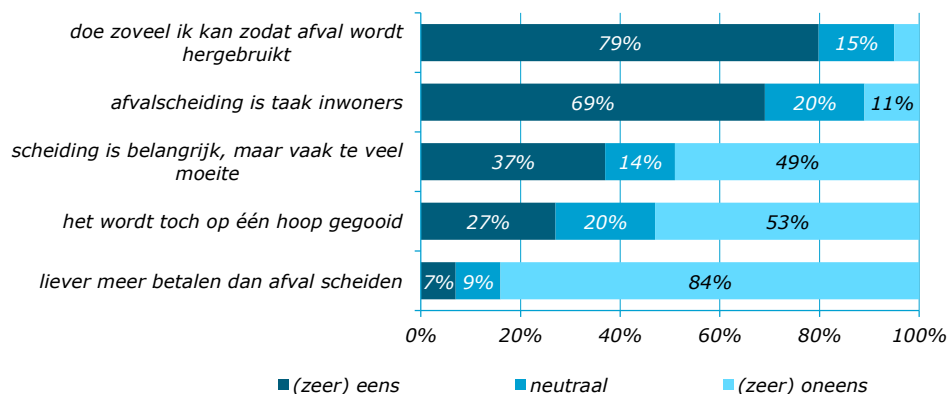
Ideeën om afvalscheiding te bevorderen

5. Een derde van de inwoners vindt afval scheiden wél belangrijk, maar vaak te veel moeite. Aandacht voor het zo makkelijk mogelijk maken van afvalscheiding is dus zeker belangrijk. Er zijn door bewoners uiteenlopende ideeën meegegeven. Het gaat o.a. om informatie over het nut van afval scheiden (duidelijk en vaak), belonen van gedrag (zoals minder betalen aan afvalstoffenheffing) en betere voorzieningen in huis. Ook wordt aandacht gevraagd voor het verminderen van verpakkingen door de industrie (internetaankopen), reiniging van containers en inzameling van chemisch afval via een milieubox of luiers bij een centraal punt.

2 Opinie over afvalscheiding

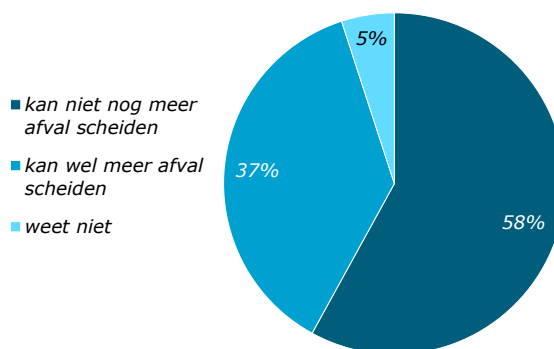
De inwoners van Papendrecht vinden afvalscheiding een taak voor inwoners. De meerderheid ziet er ook het nut van in en staat positief tegen afvalscheiding. Zo doet vier op de vijf graag zoveel mogelijk om er voor te zorgen dat het afval hergebruikt kan worden. Wel vindt een derde van de inwoners afval scheiden vaak te veel moeite (maar wel belangrijk). Bij een kwart leeft nog het idee dat uiteindelijk al het afval toch op één hoop wordt gegooid. Er zijn geen (grote) verschillen tussen bewoners van laagbouw en hoogbouw wat deze stellingen betreft.

Figuur 1 *Opinie over afvalscheiding*

Ruim een derde van de inwoners ziet mogelijkheden om meer afval te kunnen scheiden. Dit aandeel is onder bewoners van hoogbouw nog iets hoger (43%).

Figuur 2 Zou u nu al nog meer afval kunnen scheiden?

3 Voorkeur bewoners laagbouw

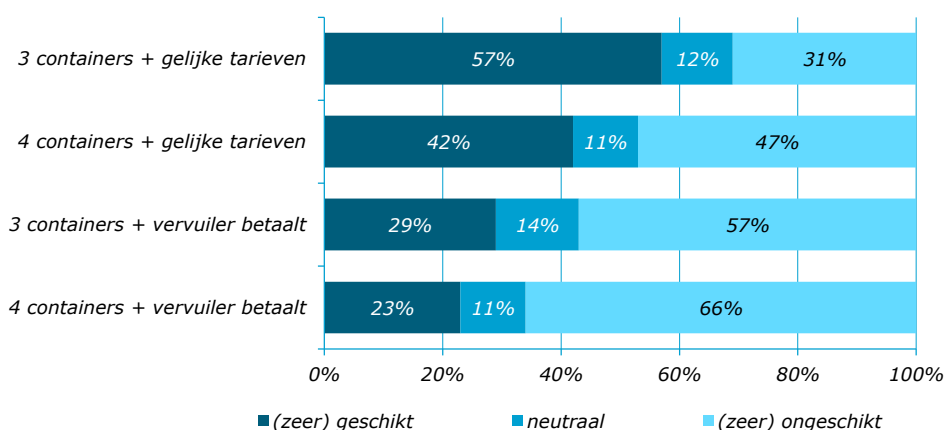
We legden vier nieuwe mogelijkheden voor afvalinzameling voor:

- 3 containers in uw tuin; huidige afvalstoffenheffing;
- 4 containers in uw tuin; huidige afvalstoffenheffing;
- 3 containers in uw tuin; de vervuiler betaalt;
- 4 containers in uw tuin; de vervuiler betaalt.

Onder de bewoners van laagbouw kan de optie met '3 containers en gelijke tarieven' op de meeste animo rekenen. Zes op de tien (57%) vinden deze vorm geschikt. Als tweede vindt een deel 4 containers geschikt, maar aan de andere kant vindt bijna de helft dat een minder geschikte vorm.

De combinatie met het principe de vervuiler betaalt vindt men het minst geschikt. Dat principe heeft wel iets meer voorkeur onder alleenstaande huishoudens.

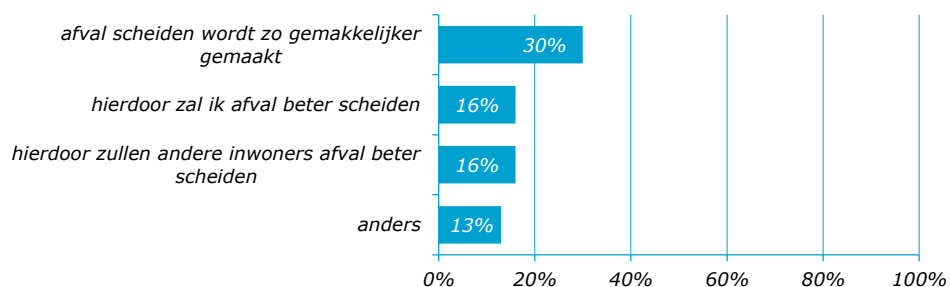
Figuur 3 Voorkeursmogelijkheden bewoners laagbouw

Toelichting: gepercenteerd op alle respondenten in laagbouw

Het belangrijkste voordeel van de vorm van afvalscheiding met 3 containers is, dat het afval scheiden hiermee gemakkelijker wordt gemaakt. Bovendien zien de inwoners bij deze optie relatief weinig redenen waarom dit ongeschikt zou zijn.

Figuur 4 Waarom is de optie '3 containers + gelijke tarieven' geschikt?

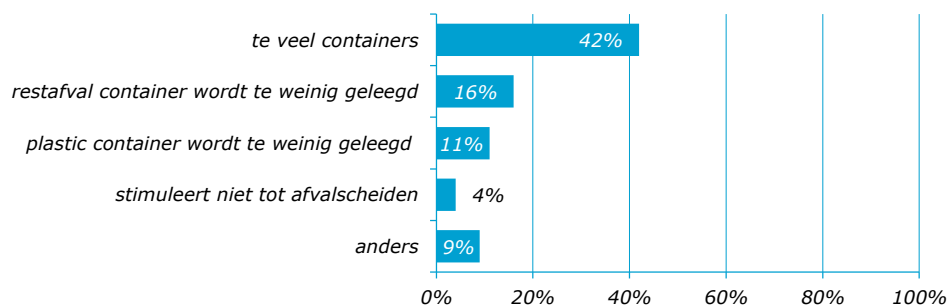
Toelichting: gepercenteerd op alle respondenten in laagbouw.

Illustratie van antwoorden anders voor geschiktheid 3 containers

- Dit past beter met de hoeveelheid afval per soort. Er is nog weinig restafval, terwijl je nu plastic/drinkpakken/blik afval te lang moet opsparen.
- Doordat ik ook gebruik kan maken van een ondergrondse container, hoef ik niet bang te zijn dat de container vol raakt.
- Graag maximaal drie containers bij het huis in deze optie. Met vier containers komen er bij velen ruimtelijke problemen bij de woning

Bij de drie andere mogelijkheden zien meer mensen nadelen dan voordelen. Zo vindt 42% van de bewoners van laagbouw 4 containers te veel.

Figuur 5 Waarom is de optie '4 containers + gelijke tarieven' ongeschikt?

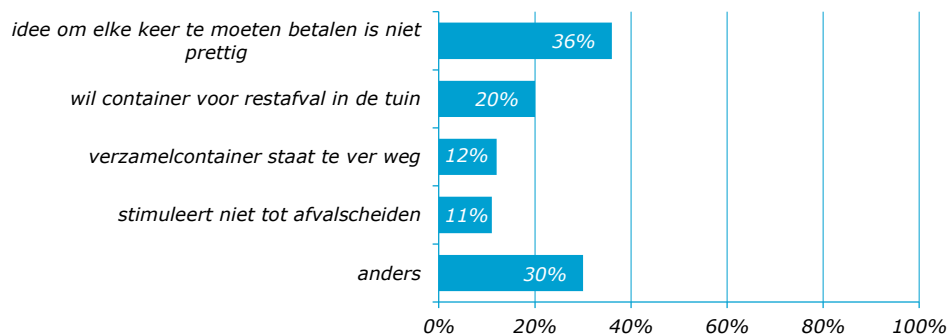
Toelichting: gepercenteerd op alle respondenten in laagbouw

Illustratie van antwoorden anders waarom 4 containers ongeschikt is

- Te weinig ruimte in de tuin, geen tuin of geen achterom, ontsierend
- Kans dat het gaat stinken, bij 1x per maand inzamelen (denk aan luiers)
- Dan is ondergrondse container voor restafval beter
- Oranje is lelijke kleur

En hoewel 20% het principe de vervuiler betaalt eerlijker vindt, vindt 36% juist het idee om te moeten betalen voor elke keer dat je restafval aanbiedt, niet prettig. Dat geldt zowel voor de mogelijkheid met 3 als die met 4 containers.

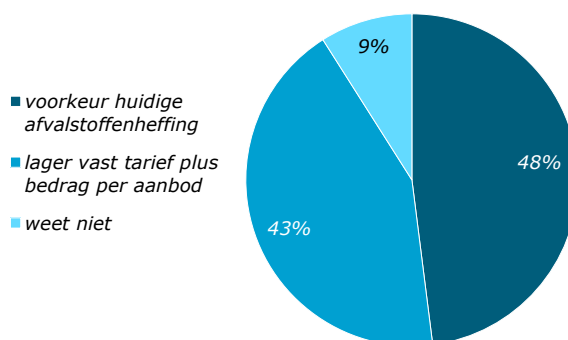
Figuur 6 Waarom is de optie '3 containers + de vervuiler betaalt; ongeschikt?

Toelichting: gepercenteerd op alle respondenten in laagbouw

Over het meest wenselijke systeem voor de afvalstoffenheffing zijn de meningen verdeeld. Er is een (kleine) meerderheid voor het behoud van de afvalstoffenheffing zoals deze nu is, ongeacht de hoeveelheid afval die geproduceerd wordt.

Figuur 7 Voorkeur voor huidige afvalstoffenheffing of de vervuiler betaalt, bewoners laagbouw?

Toelichting: gepercenteerd op alle respondenten in laagbouw

In een samenvattende vraag wordt de verdeling van voorkeuren, zoals per mogelijkheid is beoordeeld, bevestigd. Het huidige systeem van afvalstoffenheffing heeft een duidelijke voorkeur boven de vervuiler betaalt. Het systeem met 3 containers heeft een lichte voorkeur boven dat met 4 containers:

Tabel 1 Welke vorm van afvalscheiding heeft de voorkeur van bewoners laagbouw?

betalingsgrondslag	3 containers	4 containers	totaal
iedereen zelfde tarief	34	33	67
vervuiler betaalt	21	12	33
totaal	55	45	100

Toelichting: gepercenteerd op alle respondenten in laagbouw

4 Voorkeur bewoners hoogbouw

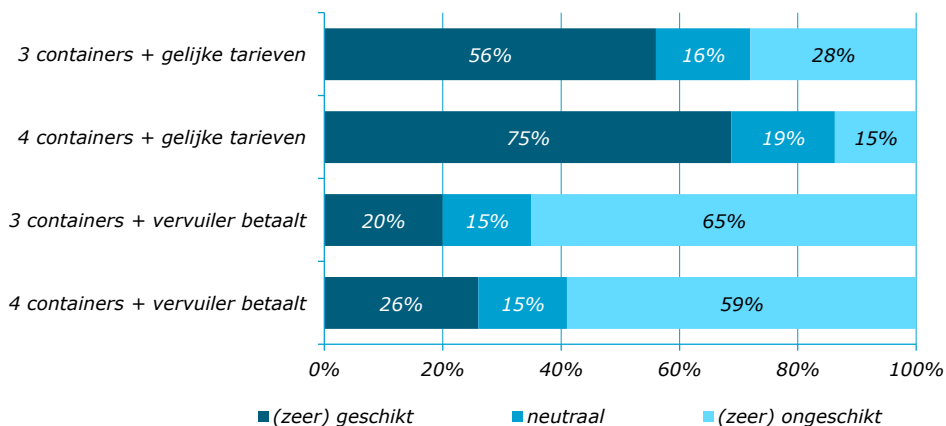
We legden vier mogelijkheden voor afvalinzameling voor:

- 3 containers naast de flat, portiek of appartement; huidige afvalstoffenheffing;
- 4 containers naast de flat, portiek of appartement; huidige afvalstoffenheffing;
- 3 containers naast de flat, portiek of appartement; de vervuiler betaalt;
- 4 containers naast de flat, portiek of appartement; de vervuiler betaalt.

De optie '4 containers naast de flat/portiek/appartement en gelijke tarieven' kan op de meeste animo van bewoners in hoogbouw rekenen; drie kwart vindt dit een geschikte optie.. Op de tweede plaats komt de optie '3 containers naast de flat en een vierde voor restafval (verder weg) in de buurt op maximaal 200 meter (met gelijke tarieven)'; 56% vindt deze optie geschikt.

De combinaties met het principe de vervuiler betaalt vindt men het minst geschikt.

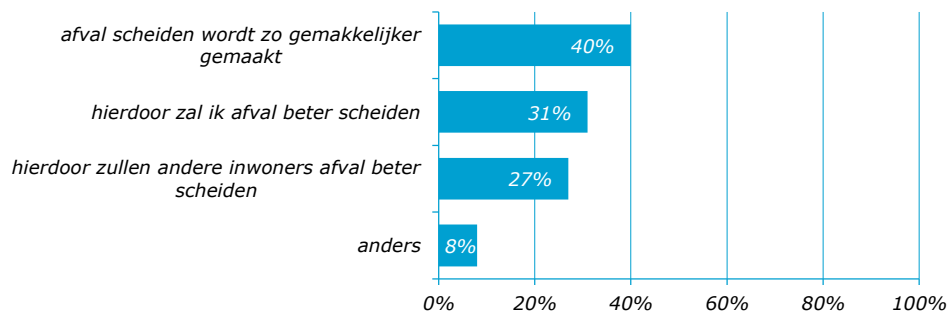
Figuur 8 Voorkeursmogelijkheden bewoners hoogbouw

Toelichting: gepercenteerd op alle respondenten in hoogbouw

Het belangrijkste voordeel van de optie '4 containers en gelijke tarieven' is volgens de inwoners dat afvalscheiding hiermee gemakkelijker wordt gemaakt. Bovendien zien inwoners relatief weinig redenen waarom deze optie ongeschikt zou zijn.

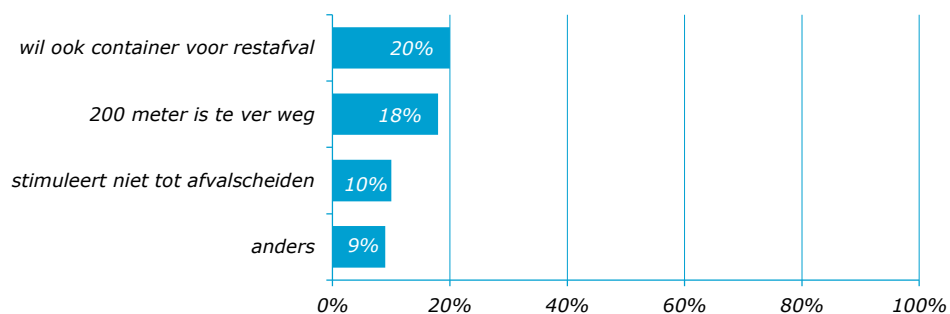
Figuur 9 Waarom is de optie '4 containers + gelijke tarieven' geschikt?

Toelichting: gepercenteerd op alle respondenten in hoogbouw

Bij de drie andere mogelijkheden zien meer mensen na- dan voordelen. Zo geeft 20% van de inwoners van hoogbouw aan toch ook een container voor restafval te willen; ook om te voorkomen dat restafval anders naast de andere containers gezet wordt en geeft 18% ook aan dat ze 200 meter te ver weg vinden. Dat laatste is belangrijk voor bewoners die in een rolstoel zitten of slecht ter been zijn.

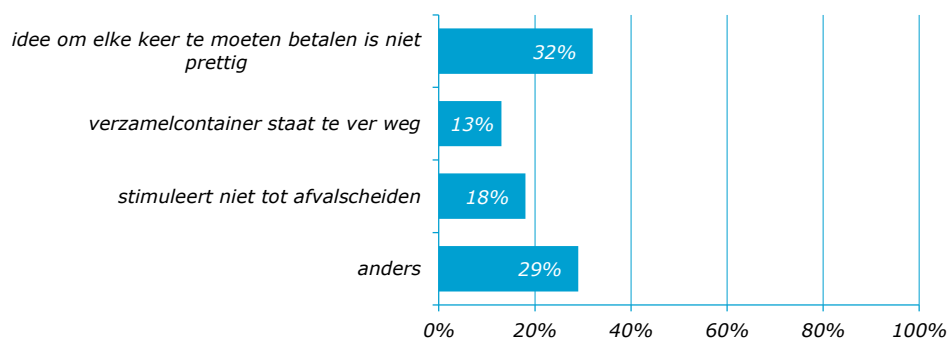
Figuur 10 Waarom is de optie '3 containers + gelijke tarieven' ongeschikt?

Toelichting: gepercenteerd op alle respondenten in hoogbouw

Eén op de tien vindt het principe de vervuiler betaalt eerlijker, maar daar staat tegenover dat één derde het juist niet prettig vindt om te moeten betalen voor elke keer dat je restafval aanbiedt. Dat geldt zowel voor de mogelijkheid met 3 als die met 4 containers.

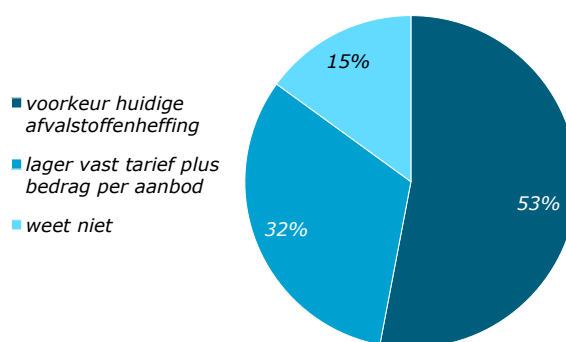
Figuur 11 Waarom is de optie '3 containers + de vervuiler betaalt' ongeschikt?

Toelichting: gepercenteerd op alle respondenten in hoogbouw

Er is onder bewoners van hoogbouw een duidelijke meerderheid voor het behoud van de afvalstoffenheffing zoals deze nu is, ongeacht de hoeveelheid afval die geproduceerd wordt.

Figuur 12 Voorkeur voor huidige afvalstoffenheffing of de vervuiler betaalt, bewoners hoogbouw?

Toelichting: gepercenteerd op alle respondenten in hoogbouw

In de samenvattende vraag wordt de verdeling van voorkeuren zoals per mogelijkheid is beoordeeld bevestigd: de bewoners van hoogbouw kiezen voor 4 containers binnen het huidige systeem van afvalstoffenheffing.

Tabel 2 Welke vorm van afvalscheiding heeft de voorkeur van bewoners hoogbouw

betalingsgrondslag	3 containers	4 containers	totaal
iedereen zelfde tarief	16	60	76
vervuiler betaalt	6	18	24
totaal	22	78	100

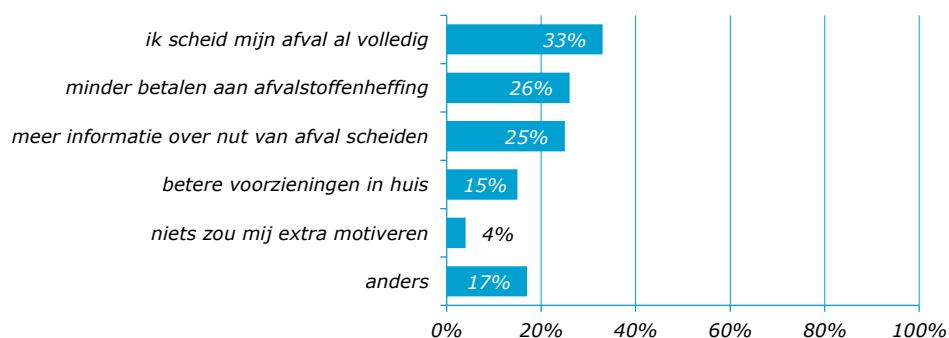
Toelichting: gepercenteerd op alle respondenten in hoogbouw

5 Eigen ideeën over afvalscheiding

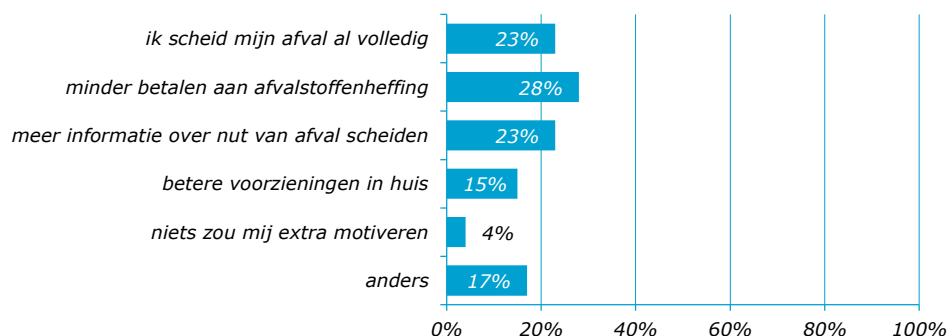
Uit de door bewoners gegeven toelichting bij de vragen blijkt dat er uiteenlopende aandachtspunten meegegeven worden. In deze paragraaf geven we hier een overzicht van. Zowel door bewoners van laagbouw als door bewoners van hoogbouw zijn drie punten door een zesde tot een kwart genoemd. Het gaat om:

- informatie over het nut van afval scheiden;
- belonen van gedrag, zoals minder betalen aan afvalstoffenheffing;
- betere voorzieningen in m'n keuken (zie figuur 13 en 14).

Figuur 13 Wat zou u helpen om (nog) meer afval te scheiden dan u nu al doet? (bewoners laagbouw)

Figuur 14 Wat zou u helpen om (nog) meer afval te scheiden dan u nu al doet? (bewoners hoogbouw)

Bij de categorie 'anders' zijn uiteenlopende punten genoemd:

Wat zou u helpen/motiveren om (nog) meer afval te scheiden dan u nu al doet?

- Ruimte om afval te bewaren ontbreekt/ weinig ruimte voor extra containers
- Mogelijkheid om te kiezen voor kleinere container
- Korte afstand is noodzakelijk/ nu is verzamelcontainer te ver weg
- Scheiding achteraf is handigste systeem
- Bij detailhandel, bedrijven en aankopen via internet minder verpakkingsmaterialen gebruiken
- Vaker ophalen, met name gft zal gaan stinken en oranje container voor plastic vaker dan 1x per maand
- Schoonhouden/schoonmaken van bakken
- Uitleg en informatie over wat waarin hoort
- Invoering containers met 2 vakken, wel met voldoende ruimte voor zakken

Aan het eind van de enquête konden de bewoners nog ideeën noemen die er toe kunnen leiden dat inwoners meer afval en grondstoffen gaan scheiden. Ook hier gaat het om

uiteenlopende punten die te maken hebben met informatie, voorzieningen, systeem en grondslag van betalen. Zo wordt aandacht gevraagd voor het verminderen van verpakkingen door de industrie (internetaankopen), reiniging van containers en inzameling van chemisch afval via een milieubox of luiers bij een centraal punt.

Ideeën die ertoe kunnen leiden dat inwoners meer afval en grondstoffen gaan scheiden

- *100.100.100. Meer publiciteit geven.*
- *Duidelijke informatie en communicatie geven, ook herhalen*
- *Kunnen ondergrondse containers gereinigd worden, er is nu nogal eens stank*
- *Zorg ervoor dat de containers vaak genoeg geleegd worden om te voorkomen dat er zakken naast gezet worden*
- *Biedt de mogelijkheid voor zwerfafvalpakkers om hun afval ook kwijt te kunnen*
- *Voorkom met een pasje dat ondergrondse containers bij de flat door bewoners van laagbouw gebruikt worden*
- *Systeem voor laagbouw kan anders zijn dan voor inzameling bij hoogbouw*
- *Maak afspraken over vermindering verpakkingen zoals met plastic zakken*
- *Belonen van goed gedrag (korting) is beter dan straffen of belasten.*
- *Afval vertegenwoordigt een waarde. Eigenlijk zou je er geld voor moeten krijgen.*
- *Hoe zit het bij het principe de vervuiler betaalt met de gemeentewerf: moet je daar ook gaan betalen als je afval/grof vuil aanbiedt?*
- *Chemisch afval als verf en batterijen zijn lastig om aan te bieden, denk na over andere oplossingen, misschien een milieubox?*
- *Mogelijkheid bieden om luiers ergens in te leveren*
- *De huidige verzamelcontainers voor plastic afval hebben een te nauwe opening. Maar naar ik begrijp verdwijnen die containers sowieso.*
- *Volledig overgaan op ondergrondse containers*

drs. J.M.A. Schalk
drs. I.A.C. Soffers
september 2016

Postbus 619
3300 AP Dordrecht
(078) 770 39 05

ocd@drechtsteden.nl
www.onderzoekcentrumdrechtsteden.nl

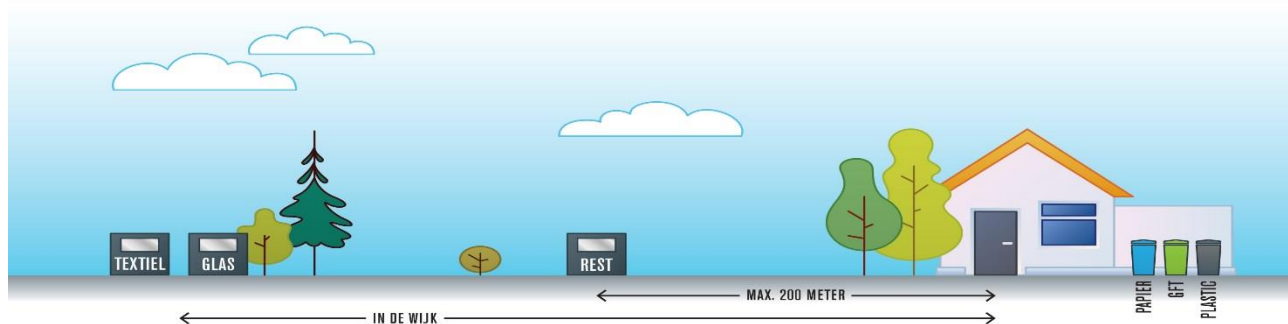
Bijlagen

BESCHRIJVING MOGELIJKHEDEN

Mogelijkheden laagbouw **3 containers in uw tuin**

Dit betekent het volgende:

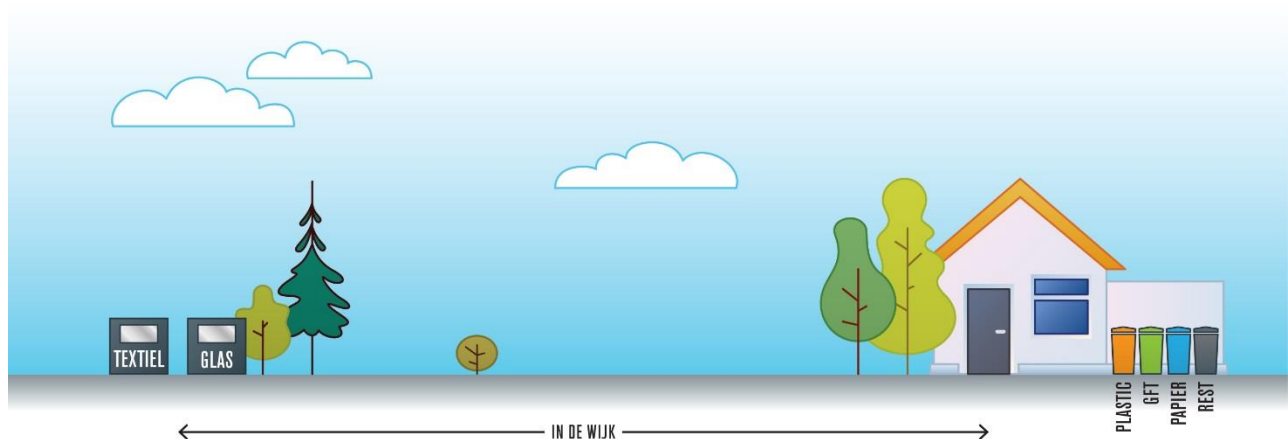
- Gft, plastic en papier worden aan huis opgehaald in een eigen container.
 - groene container voor gft: wordt *eens per twee weken* opgehaald
 - blauwe container voor papier: wordt *eens in de vier weken* opgehaald
 - grijze container: deze gebruikt u voortaan voor plastic, metaal en drankenkartons, wordt *eens per twee weken* opgehaald.
- Textiel en glas brengt u naar de bestaande verzamelcontainer in de wijk.
- Het beetje restafval dat u overhoudt, brengt u naar een ondergrondse verzamelcontainer in de buurt. De afstand tot een verzamelcontainer is maximaal 200 meter van uw woning.

4 containers in uw tuin

Dit betekent het volgende:

- Gft, plastic, papier én restafval worden aan huis opgehaald.
 - groene container voor gft: wordt *eens per twee weken* opgehaald.
 - oranje container voor plastic, metaal en drankenkartons: wordt *eens per vier weken* opgehaald.
 - blauwe container voor papier: wordt *eens in de vier weken* opgehaald.
 - grijze container voor restafval: wordt *eens in de vier weken* opgehaald.
- Textiel en glas brengt u naar de bestaande verzamelcontainer in de wijk.

Een ander idee is 'de vervuiler betaalt'.

Dit betekent:

De vaste afvalstoffenheffing gaat voor iedereen iets omlaag en er komt een flexibel deel: elke keer dat u uw container met restafval laat legen of restafval in een ondergrondse container doet, betaalt u een bepaald bedrag. Dus wie meer restafval inlevert, betaalt meer. Dus hoe meer afval u gescheiden aanbiedt, hoe minder u betaalt.

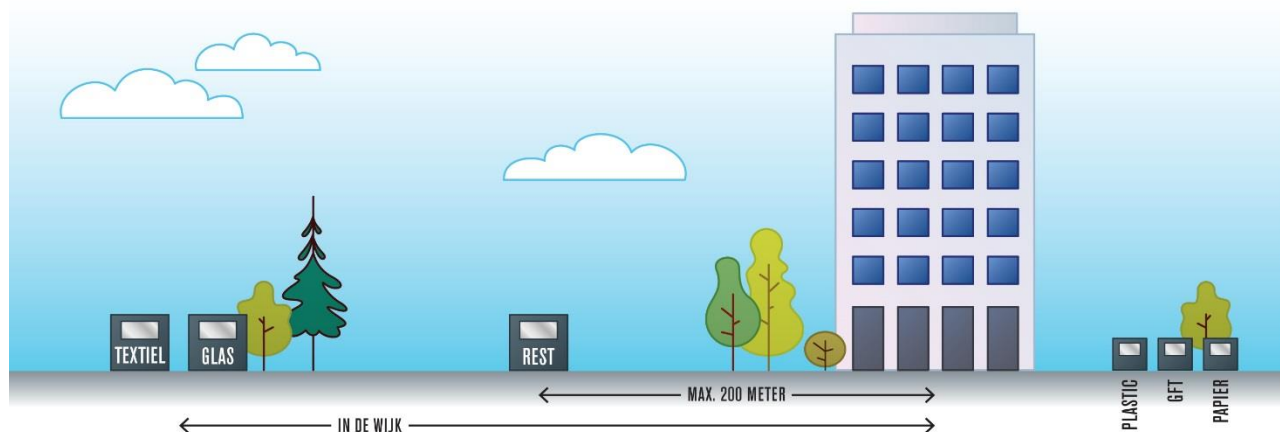
Het idee 'de vervuiler betaalt' kan samen gaan met de twee voorgaande mogelijkheden (3, respectievelijk 4 containers in de tuin).

Mogelijkheden hoogbouw

3 containers naast uw flat, portiek of appartement

Dit betekent het volgende:

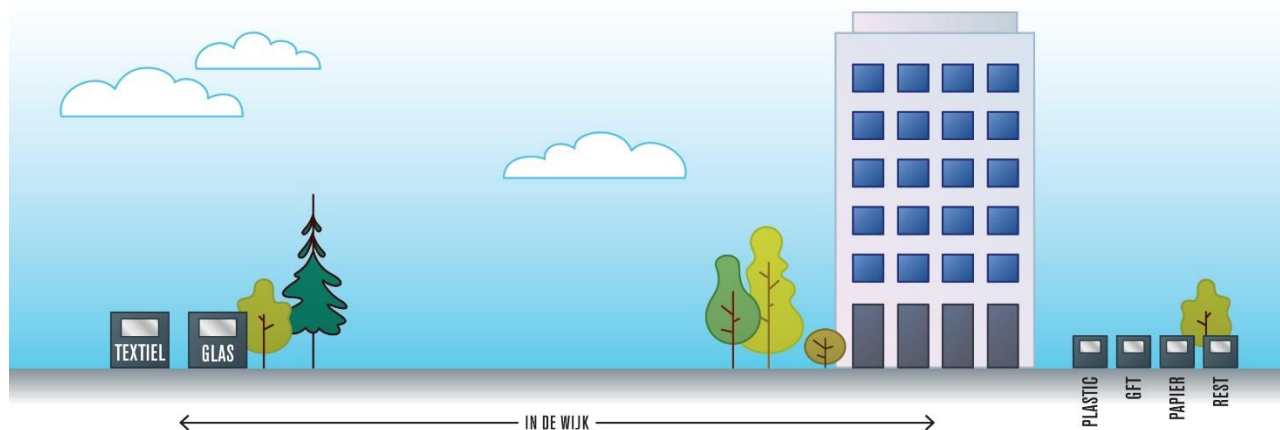
- Naast de flat/portiek/appartement staan drie containers, voor:
 - Gft
 - plastic
 - papier
- Textiel en glas brengt u naar de bestaande verzamelcontainer in de wijk.
- Het beetje restafval dat u overhoudt, brengt u naar een ondergrondse verzamelcontainer in de buurt. De afstand tot een verzamelcontainer is maximaal 200 meter van uw flat, portiek of appartement.

4 containers naast uw flat, portiek of appartement

Dit betekent het volgende:

- Naast de flat/portiek/appartement staan vier containers, voor:
 - gft
 - plastic
 - papier
 - restafval
- Textiel en glas brengt u naar de bestaande verzamelcontainer in de wijk.

Een ander idee is 'de vervuiler betaalt'.

Dit betekent:

De vaste afvalstoffenheffing gaat voor iedereen iets omlaag en er komt een flexibel deel: elke keer dat u restafval in een (ondergrondse) container doet, betaalt u een bepaald bedrag. Dus wie meer restafval inlevert, betaalt meer. Dus hoe meer afval u gescheiden aanbiedt, hoe minder u betaalt.

Het idee 'de vervuiler betaalt' kan samen gaan met de voorgaande ideeën (3 of 4 containers bij de flat).